

DESCOBREIX UNA JOIA DEL MUSEU

18 de maig de 2003

DIA INTERNACIONAL DELS MUSEUS

MUSEU NACIONAL
D'ART DE CATALUNYA

Palau Nacional. Parc de Montjuïc
08038 Barcelona
Tel. 93 622 03 75
Fax 93 622 03 74
mnac@mnac.es
www.mnac.es

JAUME HUGUET Valls, 1412 – Barcelona, 1492

Consagració de sant Agustí del *Retable de sant Agustí o dels Blanquers*

Cap a 1466-1475

Tremp sobre taula

Adquisició, 1927

Procedeix del retable de l'altar major, dedicat a sant Agustí, de l'església de Sant Agustí Vell de Barcelona, seu de la confraria dels Blanquers.

MNAC/MAC 24140

L'obra L'antic retable major de l'església del convent de Sant Agustí Vell de Barcelona, conjunt contractat per la confraria dels Blanquers de la Ciutat Comtal, va ser l'encàrrec pictòric català més important de la segona meitat del segle xv.

El Museu Nacional d'Art de Catalunya custodia sis taules de la narrativa hagiogràfica del sant i una altra en què es figura el Sant Sopar, la qual, juntament amb la del Camí al Calvari del Museu Frederic Marès de Barcelona, van formar part de la predel·la del conjunt pictòric. De totes aquestes pintures excel·leix per la seva qualitat artística, l'escena de la Consagració de sant Agustí, composició que assoleix una de les cotes més altes de la pintura gòtica catalana d'influència flamenquitzant.

El dia 20 de juliol de 1452, la confraria dels Blanquers de Barcelona va encarregar al mestre Macià Bonafè la fusteria del conjunt, la imatge de la Mare de Déu, la qual havia de ser emplaçada per sobre de la de sant Agustí, el cimbori que havia de sobremuntar la figura del sant d'Hipona, dos lleons coronats que decoraven el guardapols i el peu de pedra de l'altar major de l'església de Sant Agustí, per un valor de 800 florins (8.800 sous), treballs que ja estaven enllestits quatre anys més tard. El mateix dia que es va pactar amb Bonafè també es va signar el compromís per a la pintura del retable amb el pintor d'origen valencià Lluís Dalmau. Tanmateix, l'autor que definitivament es va fer càrrec de l'obra no va ser Dalmau sinó Jaume Huguet, ja que, amb data 4 de desembre de 1463, la confraria va contractar de nou la pintura del retable per un valor de 1.100 lliures (22.000 sous).

La bona acollida que va tenir la pintura de Jaume Huguet en la dècada dels anys

cinquanta, anys en què va dur a terme bona part del *Retaule de Sant Vicenç de Sarrià* i els retaules de *Sant Miquel dels Revenedors*, de *Sant Antoni Abat* i de *Sant Abdó i sant Senén* de Terrassa, entre d'altres, podria justificar el fet que Huguet es conformés a cobrar el *Retaule de sant Agustí* en un termini de tretze anys. Tanmateix, les dificultats econòmiques que es van derivar de la inestabilitat política i de la guerra civil amb Joan II, no tan sols van afectar l'economia de la confraria sinó també la de Jaume Huguet. En aquest sentit, l'incompliment del contracte per ambdues parts, afavorirà la comprensió de diversos aspectes relatius al *Retaule de sant Agustí*, dels quals, un dels més evidents, n'és l'acabament l'any 1486, més de vint anys després de la contractació, i l'incompliment de la clàusula segons la qual el mestre vallenc prometia «de sa pròpia mà acabar les testes, cares e mans de tots les imatges faedores en lo dit retaule segons se pertany». Així doncs, l'ampli marge de temps per portar a terme el conjunt va motivar la intervenció de més d'un artista del taller d'Huguet en l'elaboració de l'encàrrec pictòric, segons fan palès els compartiments conservats.

La incidència dels pintors vinguts des de Girona, Bernat Vicens i Esteve Solà, i, molt probablement, també la de Ramon Solà II, esdevenen un suport important en l'obrador huguetià durant bona part dels anys seixanta i inicis dels setanta del segle xv. D'altra banda, a partir d'aquesta darrera data, cal tenir present la incidència de Jaume Vergós II principalment, i, en la dels anys vuitanta, la de Rafael i Pau Vergós així com també la de Pere Alemany, pintors que esdevenen l'opció alternativa que es va fer càrrec de l'acompliment definitiu del *Retaule de sant Agustí*.

L'autor Jaume Huguet va néixer a Valls (Tarragona) en una data propera a l'any 1412 i va quedar orfe el 1419. En aquest any, Antoni Huguet, pare de l'artista, va atorgar testament i va nomenar tutors dels seus fills Pere Huguet i Pere Padrol. Aquesta tutoria li va suposar el primer contacte amb la pintura, atès que el seu oncle, Pere Huguet, era pintor.

Una vegada assolida la primera fase del seu aprenentatge, Jaume Huguet va haver de treballar als tallers de Lluís Dalmau i Bernat Martorell, contactes que justifiquen la relació estilística de la seva obra amb la d'aquests pintors.

En aquesta primera etapa artística han estat vinculades diverses pintures, entre les quals cal destacar dos compartiments del *Retaule de la Mare de Déu* de Vallmoll, conservats al Museu Nacional d'Art de Catalunya i al Museu Diocesà de Tarragona, i una petita taula de l'*Epifania* del Museu Episcopal de Vic.

A partir dels anys cinquanta del segle xv, va atendre els principals encàrrecs pictòrics de la Ciutat Comtal i el Principat, treballant per diverses confraries i també per al rei Pere de Portugal, atès que va ser el responsable de la pintura del retaule de la capella reial de Santa Àgata, obra que va dur a terme entre els anys 1464 i 1465.

A partir de la dècada dels anys vuitanta, el taller de Jaume Huguet, en el qual s'integren diversos membres de la família Vergós, participa cada vegada més en la realització de les obres. Així doncs, diversos compartiments del *Retaule de sant Agustí* o de les darreres obres documentades d'Huguet, com ara el *Retaule de santa Tecla i sant Sebastià* de la catedral de Barcelona, són pintades totalment pels membres del seu obrador.

La mort d'Huguet, l'any 1492, suposa l'aparició del taller de Pau Vergós, pintor que va contractar el *Retaule de sant Esteve* de Granollers, i la del seu germà Rafael Vergós, els quals canalitzen la continuïtat dels models gestats al taller de Jaume Huguet.